

КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ ТА ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ

Том 23, № 3 (87)
2024

Науково-практичний медичний журнал
Видається 4 рази на рік
Заснований в квітні 2002 року

Головний редактор
Слободян О.М.

Почесний головний редактор
Ахтемійчук Ю.Т.

**Перший заступник
головного редактора**
Іващук О.І.

**Заступник головного
редактора**
Ковальчук О.І.

Відповідальні секретарі
Товкач Ю.В.
Бойчук О.М.

Секретар
Лаврів Л.П.

Редакційна колегія

Андрієць О.А.

Бербець А.М.

Білоокий В.В.

Боднар О.Б.

Булик Р.Є.

Давиденко І.С.

Максим'юк В.В.

Олійник І.Ю.

Польовий В.П.

Полянський І.Ю.

Проняєв Д.В.

Сидорчук Р.І.

Хмара Т.В.

Цигикало О.В.

Юзько О.М.

Засновник і видавець: Буковинський державний медичний університет МОЗ України
Адреса редакції: 58002, пл. Театральна, 2, Чернівці, Україна

URL: <http://kaos.bsmu.edu.ua/>;
E-mail: cas@bsmu.edu.ua

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Білаш С. М. (Полтава), Бойко В. В. (Харків), Вансович В. Є. (Одеса), Вовк О. Ю. (Харків), Гнатюк М. С. (Тернопіль), Головацький А. С. (Ужгород), Гумінський Ю. Й. (Вінниця), Гунас І. В. (Вінниця), Дзюбановський І. Я. (Тернопіль), Дроняк М. М. (Івано-Франківськ), Каніковський О. Є. (Вінниця), Катеренюк І. М. (Кишинів, Молдова), Кошарний В. В. (Дніпро), Кривко Ю. Я. (Львів), Ляховський В. І. (Полтава), Масна З. З. (Львів), Матешук-Вацеба Л. Р. (Львів), Небесна З. М. (Тернопіль), Пархоменко К. Ю. (Харків), Пастухова В. А. (Київ), Півторак В. І. (Вінниця), Пикалюк В. С. (Луцьк), Попадинець О. Г. (Івано-Франківськ), Россі П. (Рим, Італія), Савва А. (Яси, Румунія), Саволюк С. І. (Київ), Салютін Р. В. (Київ), Сікора В. З. (Суми), Суман С. П. (Кишинів, Молдова), Топор Б. М. (Кишинів, Молдова), Трофімов М. В. (Дніпро), Федонюк Л. Я. (Тернопіль), Філіпоу Ф. (Бухарест, Румунія), Чемерис О. М. (Львів), Черно В. С. (Миколаїв), Шаповал С. Д. (Запоріжжя), Шепітько В. І. (Полтава), Шкарбан В. П. (Київ).

EDITORIAL COUNCIL

Anca Sava (Yassy, Romania), Boyko V. V. (Kharkiv), Chemeris O. M. (Lviv), Dzyubanovsky I. Ya. (Ternopil), Droniak M. M. (Ivano-Frankivsk), Florin Filipoiu (Bucureshti, Romania), Pellegrino Rossi (Roma, Italy), Suman Serghei (Kishinev, Moldova), Bilash S.M (Poltava), Vovk O. Yu. (Kharkiv), Gnatyuk MS (Ternopil), Golovatsky A. C. (Uzhgorod), Guminsky Yu. Y.(Vinnitsa), Gunas I. V. (Vinnytsya), Kanikovskyy O. Ye. (Vinnytsia), Kateryenyuk I. M. (Kishinev, Moldova), Kosharnyi V. V. (Dnipro), Krivko Yu. Ya. (Lviv), Liakhovskyy V. I. (Poltava), Masna Z. Z. (Lviv), Mateshuk-Vatseba L.R. (Lviv), Nebesna Z. M. (Ternopil), Parkhomenko K. Yu. (Kharkiv), Pastukhova V. A. (Kiev), Pivtorak V. I. (Vinnytsia), Pikalyuk V. S. (Lutsk), Popadynets O. H. (Ivano-Frankivsk), Salutin R. V. (Kiev), Savoliuk S. I. (Kiev), Shapoval C. D. (Zaporizhzhia), Sikora V. Z. (Sumy), Topor B. M. (Chisinau, Moldova), Fedonyuk L. Ya. (Ternopil), Chernov V. C.(Nikolaev), Shepitko V. I. (Poltava), Skarban V. P. (Kiev), Trofimov M. V. (Dnipro), Vansovich V. Ye. (Odesa).

**Свідоцтво про державну реєстрацію –
серія КВ № 6031 від 05.04.2002 р.**

Журнал включений до баз даних:

**Ulrich`s Periodicals Directory, Google Scholar, Index Copernicus International,
Scientific Indexing Services, Infobase Index, Bielefeld Academic Search Engine,
International Committee of Medical Journal Editors,
Open Access Infrastructure for Research in Europe, WorldCat,
Наукова періодика України**

**Журнал «Клінічна анатомія та оперативна хірургія» –
наукове фахове видання України**

**(Постанова президії ВАК України від 14.10.2009 р., № 1-05/4), перереєстровано наказом
Міністерства освіти і науки України від 29 червня 2021 року № 735 щодо включення
до переліку наукових фахових видань України, категорія «Б»,
галузь науки «Медицина», спеціальність – 222**

Рекомендовано вченою радою
Буковинського державного медичного університету МОЗ України
(протокол № 2 від 26.09.2024 року)

ISSN 1727-0847

Klinična anatomiâ ta operativna hirurgiâ (Print)
Clinical anatomy and operative surgery

ISSN 1993-5897

Klinična anatomiâ ta operativna hirurgiâ (Online)
Kliničeskaâ anatomiâ i operativnaâ hirurgiâ

© Клінічна анатомія та оперативна хірургія, 2024

УДК 378.093.5:616-089](09):[378.4:61(477.85-25)»1944/2024»
DOI: 10.24061/1727-0847.23.3.2024.58

І. В. Шкварковський., А. Г. Іфтодій, О. Б. Колотило, В. І. Гребенюк, В. Б. Рева, С. О. Якобчук, В. К. Гродецький

Кафедри хірургії № 2 (зав. – проф. І. В. Шкварковський) закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ, СЬОГОДЕННЯ І МАЙБУТНЄ КАФЕДРИ ХІРУРГІЇ № 2 (ДО 80-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)

Резюме. Колектив кафедри госпітальної хірургії з перших днів від заснування медичного інституту у 1944 році, стояв у витоків розвитку хірургічної науки на Буковині. Історія розвитку тісно пов'язана з відомими, на той час, хірургами-науковцями, які присвятили себе вивченню питань гнійної хірургії, пораненням органів грудної та черевної порожнин, патології сечовивідної системи. В умовах сьогодення, колектив кафедри гідно продовжує як наукову, так і лікувальну роботу. Упродовж 80 років опубліковано 1225 наукових праць, захищено 51 дисертацію, започатковано виконання малоінвазивних ендоскопічних втручань на жовчовивідних протоках та підшлунковій залозі. Активно розвивається судинна хірургія, що направлена на вирішення проблем артерій, вен, лімфатичної системи та різних видів трофічних порушень нижніх кінцівок з допомогою використання цілої серії новітніх методів діагностики та лікування захворювання судин.

Ключові слова: БДМУ, кафедра хірургії № 2, історія кафедри, співробітники кафедри.

Кафедра госпітальної хірургії заснована в 1944 р. З перших років свого існування кафедру очолювали обдаровані хірурги, досвідчені організатори лікувальної справи та педагогічного процесу, високоосвічені і талановиті вчені. Незважаючи на труднощі повоєнного часу, вона стала авторитетною школою хірургічної підготовки студентів і лікарів. Першим завідувачем кафедри був професор Цитрицький Євген Річардович, який на той час, з 1945 по 1955 рр., обіймав посаду завідувача кафедр факультетської хірургії, топографічної анатомії та оперативної хірургії, а з 1946 р. – й загальної хірургії.

Професор Є. Р. Цитрицький

Народився Євген Річардович у 1901 р. в м. Баку. У 1924 р. закінчив Харківський медичний інститут. Упродовж 1924-1926 рр. працював практичним лікарем у лікувальних закладах м. Харкова. З 1926 р. – ординатор хірургічної клініки Харківського медичного інституту, а згодом – доцент (з 1941 р.) кафедри факультетської хірургії того ж інституту.

У 1941 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Тканевая реакция в гнойно-хирургической ране под влиянием лечения лизоцимом». У січні 1945 р. Цитрицький Є. Р. був направлений на роботу в Чернівецький медичний інститут. Працюючи завідувачем кафедри, він провів вагому організаторську роботу щодо створення кафедри госпітальної хірургії, де на той час практичні заняття проводили лікарі хірургічного відділення Е. Ф. Флор і Д. А. Гульман. У 1947 р. захистив докторську дисертацію на тему «Огнестрельные интрацеребральные абсцессы (клиника, диагностика и терапия)». У 1948 р. йому присвоєно вчене звання професора.

Науковий напрямок досліджень Є. Р. Цитрицького полягав у вивченні проблеми діагностики та лікування гнійної інфекції, у тому числі вогнепальної. Ним започатковано вивчення проблеми ендемічного зоба на Буковині. Автор 18 наукових праць, під його керівництвом виконані дві докторські і п'ять кандидатських дисертацій.

З листопада 1945 р., упродовж 10 років, керував кафедрою госпітальної хірургії професор Мангейм Олександр Юхимович. Народився у 1892 р. в м. Мінську. У 1914 р. закінчив Паризький медичний інститут. Упродовж 1915-1919 рр. працював лікарем-хірургом російської армії, з 1919 по 1921 рр. – хірург Червенської районної лікарні БРСР, згодом – ординатор хірургічної клініки Білоруського медичного інституту. З 1924 р. працював асистентом, старшим асистентом, а з 1930 р. – доцентом хірургічної клініки Білоруського медичного інституту. У 1934 р. захистив докторську дисертацію на тему: «Материалы к изучению вопроса об этиологии и патогенезе обезображивающих артритов», після захисту якої був призначений завідувачем кафедри пропедевтичної хірургії Білоруського медичного інституту. Упродовж 1941-1945 рр. працював завідувачем кафедри хірургії Сталінабадського медичного інституту.

Професор О. Ю. Мангейм

У 1945 р. призначений завідувачем кафедри госпітальної хірургії Чернівецького медичного інституту. Ним започатковано наукову тематику з проблем гнійної хірургії і травматології. Автор 50 наукових праць, у тому числі трьох монографій, які присвячені гнійній хірургії та патології дитячого віку, а також навчального посібника з дитячої хірургії. Під керівництвом О. Ю. Мангейма виконали і захистили кандидатські дисертації: Пихович А. М., Гульман Д. А., Носкова Т. І., докторську – Попов В. В.

У вересні 1955 р. завідувачем кафедри обрано професора Хенкіна Валентина Львовича. Народився в 1902 р. у м. Ростов-на-Дону. У 1926 р. закінчив медичний факультет Північно-Кавказького університету. До 1938 р. працював на кафедрі факультетської хірургії того ж університету, а згодом – завідувачем хірургічного відділення однієї з ЦРЛ Ростовської області. У 1939 р. захистив кандидатську дисертацію і працював на посаді доцента кафедри госпітальної хірургії Ростовського медичного інституту. Упродовж 1941-1945 рр. Хенкін В. Л. перебував у діючій армії на посаді армійського хірурга 56-ї армії, голов-

ного хірурга окремої Приморської армії. У 1946 р. Хенкін В. Л. повернувся на роботу до Ростовського медичного інституту на кафедру госпітальної хірургії, де захистив докторську дисертацію на тему: «Пересадка щитовидной железы» (1949 р.). З 1950 по 1955 рр. – завідувач кафедри госпітальної хірургії та декан медичного факультету Ужгородського університету. Звання професора отримав у 1952 р.

Професор В. Л. Хенкін

У 1955 р. переведений у Чернівецький медичний інститут на посаду завідувача кафедри госпітальної хірургії, де працював до 1962 р. З-під пера професора В. Л. Хенкіна вийшло понад 80 наукових праць, дві монографії. Він активно працював над проблемами розвитку торакальної та серцево-судинної хірургії, займався пластичною хірургією при щелепно-лицевій патології, опіках. Під його керівництвом підготовлено і захищено п'ять кандидатських дисертацій (Головко Ф. З., Бережний В. І., Неминуца І. Л., Сивопляс О. Л., Паляниця С. І.) і три докторські (Мельник Л. О., Носкова Т. І., Пихович А. М.). Професор В. Л. Хенкін був головою Чернівецького обласного наукового товариства хірургів.

У 1962 р., у зв'язку з переведенням професора Хенкіна В. Л. на посаду завідувача кафедри факультетської хірургії, кафедру госпітальної хірургії очолив професор Роман Лев Іванович. Народився у 1918 р. в м. Ростов-на-Дону. У 1941 р. закінчив Ростовський медичний інститут. Упродовж 1941-1945 рр. працював військовим хірургом у полкових, дивізійних і фронтових госпіталях. Після закінчення війни працював хірургом Ростовської лікарні невідкладної допомоги. У 1952 р. Роман Л. І. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Плевральные осложнения у раненых в грудь в армейском и фронтовом районах», у 1961 р. – докторську дисертацію на тему: «Оментоорганопластика при портальной гипертензии».

Професор Л. І. Роман

З 1950 р. був асистентом, а з 1954 р. – доцентом кафедри факультетської хірургії Чернівецького медичного інституту. Звання професора отримав у 1964 р. Автор 150 наукових праць, 18 авторських свідоцтв. Основним напрямком його наукового пошуку була розробка методів лікування захворювань сечовивідної системи. Він запровадив низку хірургічних втручань при портальній гіпертензії, захворюваннях жовчовивідних шляхів та дванадцятипалої кишки.

Під керівництвом професора Л. І. Романа підготовлено і захищено шість кандидатських (Микитюк С. Д., Шамрей Г. П., Олійник Б. Ф., Гичко І. І., Столяр В. Ф., Цагурашвілі А. В.) і дві докторські дисертації (Живецький А. В., Томусяк Т. Л.). Колектив кафедри на чолі з професором Романом Л. І. брав активну участь у впровадженні нових форм викладання клінічної хірургії, перебудови навчальної програми, максимального залучення студентів до практичної діяльності.

Після виходу на пенсію проф. Л. І. Романа, з лютого 1982 р. тимчасово виконував обов'язки завідувача кафедри доцент Паляниця Семен Іванович.

Доцент С. І. Паляниця

Народився у 1931 р. в с. Зелені Курилівці Хмельницької області. У 1960 р. закінчив Чернівецький медичний інститут і залишений на кафедрі госпітальної хірургії на посаді старшого лаборанта. З 1961 р. – асистент цієї кафедри. У 1967 р. Паляниця С. І. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Порівняльна оцінка ефективності комплексного оперативного і консервативних методів відновлення прохідності артеріальних судин при тромбоемболії». У 1978 р. затверджений доцентом кафедри госпітальної хірургії. Автор 64 наукових праць, 12 рацпропозицій та двох патентів на винахід.

У вересні 1983 р. кафедру очолив професор Алексеєнко Олександр Васильович. Народився в 1939 р. в с. Баладек Хабаровського краю. У 1962 р. закінчив Хабаровський медичний інститут. Працював практичним хірургом на посаді ординатора Хабаровської крайової лікарні. З 1972 по 1979 рр. працював старшим науковим співробітником відділення торакальної хірургії Ялтинського НДІ фізичних методів лікування та медичної кліматології. У 1970 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Об использовании местной гипотермии при некоторых оперативных вмешательствах на почках в условиях «сухого» операционного поля – при полной блокаде внутрипочечного кровообращения».

Професор О. В. Алексеєнко

У 1979 р. обраний на посаду доцента з курсу торакальної хірургії Чернівецького медичного інституту. У 1981 р. Алексеєнко О. В. захистив докторську дисертацію на тему: «Хирургическое лечение больных с распространенными формами хронических нагноительных заболеваний легких». У 1985 р. йому присвоєно звання професора. Основний напрямок наукових досліджень – розробка та впровадження внутрішньотканинного електрофорезу; хірургічна корекція шлунково-

стравохідного рефлюксу; хірургічне лікування захворювань легень та середостіння. Автор 184 праць, та шести патентів на винахід. Під його керівництвом захищено 10 кандидатських дисертацій (Тарабанчук В. В., Теплицький С. С., Гусак В. В., Гарбузова І. В., Ніцович І. Р., Федоряк С. С., Рева В. Б., Білик О. В., Іващук С. І., Шкварковський І. В.) та дві докторські дисертації (Сенютович Р. В., Іфтодій А. Г.) [1-3].

У 2002 році кафедру госпітальної хірургії очолив професор Іфтодій Андрій Григорович. Народився в 1952 р. в с. Молодія Чернівецької обл. Закінчив Чернівецький медичний інститут у 1975 році. Після закінчення інституту впродовж 5 років працював лікарем-ординатором хірургічного відділення Чемеровецької ЦРЛ Хмельницької обл. З 1980 по 1982 рр. навчався в клінічній ординатурі на базі кафедри госпітальної хірургії Чернівецького медичного інституту.

Професор А. Г. Іфтодій

Працюючи лікарем-хірургом, закінчив заочну аспірантуру. У 1988 р. захистив кандидатську дисертацію на тему: «Застосування електрокумуляції канаміцину у вогнищі запалення в комплексному хірургічному лікуванні хворих на гострий ускладнений холецистопанкреатит» та здобув науковий ступінь кандидата медичних наук. У вересні 1991 р. обраний за конкурсом на посаду асистента кафедри госпітальної хірургії Чернівецького медичного інституту, з 1994 по 2001 рр. – доцент кафедри. У 1999 р. Іфтодій А. Г. захистив докторську дисертацію на тему: «Комплексна профілактика та лікування деяких ранніх післяопераційних ускладнень з використанням постійного струму в порожнинній хірургії». З 2001 по 2002 рр. – професор кафедри госпітальної хірургії, а з квітня 2002 р. – завідувач кафедри госпітальної хірургії. У 2000 р. отримав вчене звання професора [1-3].

З 2001 р. по травень 2021 р. – завідувач кафедри госпітальної хірургії; хірургії, ортопедії, травматології та нейрохірургії; хірургії та уроло-

гії; хірургії № 2. Упродовж 2006-2022 років – про-реktor з науково-педагогічної та лікувальної роботи БДМУ.

Володіє широким діапазоном операційних втручань на органах черевної та грудної порожнини, впроваджує нові розробки в практику охорони здоров'я. Під його керівництвом захищено 1 докторську і 9 кандидатських дисертацій.

У 2012 році присвоєно почесне звання «Заслужений лікар України». У 2015 р. нагороджений Грамотою Верховної Ради України за заслуги перед Українським народом. Лауреат державної стипендії для видатних діячів охорони здоров'я (2020-2021 рр.). Автор 3 підручників, 12 монографій, 34 патентів України на винахід, 421 наукової публікації.

У квітні 2021 року кафедру хірургії № 2 очолив Шкварковський Ігор Володимирович. Народився у 1972 році в с. Красноільськ, у 1995 році з відзнакою закінчив Чернівецький медичний інститут. З 1998 по 2001 рр. навчався в аспірантурі на кафедрі госпітальної хірургії Буковинської державної медичної академії, по закінченні якої захистив кандидатську дисертацію на тему: «Використання великого сальника в профілактиці та лікуванні неспроможності швів кукси бронха після пульмонектомії».

Професор І. В. Шкварковський

У квітні 2002 року прийнятий на посаду асистента кафедри госпітальної хірургії Буковинської державної медичної академії. З травня 2004 р. переведений на посаду доцента кафедри госпітальної хірургії Буковинської державної медичної академії.

У 2010 році захистив докторську дисертацію на тему: «Комплексне хірургічне лікування гастро-езофагеальної рефлюксної хвороби». У 2012 році отримав звання професора.

У 2015 році пройшов спеціалізацію за фахом «Ендоскопія» на базі Львівського національного медичного університету імені Д. Галицького і в 2016 році став керівником обласного центру ендоскопічної хірургії, основним завданням якого стало лікування патології органів гепатодуоденальної системи.

Основним напрямком науково-практичної діяльності є виконання широкого діапазону сучасних оперативних втручань на органах черевної порожнини, впровадження лапароскопічних та ендоскопічних технологій у практику.

Впродовж 2017-2019 років пройшов спеціалізацію з лапароскопічної та ендоскопічної хірургії у Universitätsklinikum Schleswig-Holstein м. Любек, Німеччина та у м. Прага (Чеська Республіка).

28 квітня 2021р. переведений на посаду завідувача кафедри хірургії № 2 Буковинського державного медичного університету. 28 червня 2021 р. Указом президента України присвоєно почесне звання «Заслужений лікар України». Автор 2 підручників, 7 монографій, 13 навчальних посібників, 21 патента України на винахід, 287 наукових публікацій. Під керівництвом професора І. В. Шкварковського підготовлено і захищено дві кандидатських дисертації (О. П. Москалюк, Т. В. Антонюк).

На кафедрі навчаються студенти 5-го та 6-го курсів спеціальностей «Медицина», «Медична психологія», лікарі-інтерни за спеціальністю «Хірургія», лікарі на курсах тематичного удосконалення зі спеціальності «Хампваірургія»: «Ультразвукова діагностика захворювань артеріальної системи верхніх та нижніх кінцівок», «Ультразвукова діагностика гострих та хронічних захворювань венозної системи нижніх кінцівок», «Використання фізичних факторів в медицині. Сучасні технології лікування ран», «Хірургічна тактика при ускладнених формах мікро- та макроангіопатій та патології лімфатичної системи. Сучасні технології лікування ран», «Непухлинні захворювання прямої кишки». Кафедра приділяє велику увагу післядипломній освіті лікарів, проводить курси спеціалізації зі спеціальності «Хірургія» та «Ультразвукова діагностика», розроблені майстер-класи («Ендоскопічні методи лікування механічної жовтяниці», «Хірургічна тактика при ускладнених формах мікро- та макроангіопатій»), тренінги («Сучасні перев'язувальні матеріали в хірургії», «Використання сучасних зшиваючих апаратів в хірургії», «Пункційне лікування кістозних утворень»), які дозволяють поглибити знання з хірургії.

Колектив кафедри хірургії № 2 БДМУ (2024 р.)

Клінічною базою з хірургії є хірургічне відділення № 1 ОКНП «Чернівецька лікарня швидкої медичної допомоги». Співробітники кафедри беруть активну участь у лікувальному процесі, вико-

нуючи ургентні та планові оперативні втручання, у т.ч. лапароскопічні, впроваджують новітні технології та власні наукові розробки для підвищення ефективності лікування пацієнтів [4].

Професор Іфтодій А. Г. і науковці кафедри хірургії № 2 на обході хворих хірургічного відділення № 1

Співробітники кафедри беруть активну участь у лікувальному процесі, виконуючи ургентні та планові оперативні втручання, у т.ч. лапароско-

пічні, впроваджують новітні технології та власні наукові розробки для підвищення ефективності лікування пацієнтів.

Професор Шкварковський І. В. і доцент Москалюк О. П. в операційній

Доцент Русак О. Б. зі студентами 5 курсу під час проведення хворому УЗД

Основні напрямки наукової роботи кафедри: вивчення впливу фізичних факторів у хірургії, лі-

кування синдрому діабетичної стопи, інтенсифікація лікування гнійно-запальних захворювань.

Співробітники кафедри хірургії № 2 (трудові будні). Зліва направо: асистент Фундюр В. Д., професор Шварковський І. В., доцент Москалюк О. П., доцент Козловська І. М., професор Колотило О. Б.

Колектив кафедри Буковинського державного медичного університету продовжує активну і плідну діяльність, спрямовану на удосконалення та оптимізацію навчального процесу, підготовку молодих фахівців, розвиток вітчизняної хірургії, розробку та впровадження наукових досягнень у прак-

тику охорони здоров'я. Нині згуртований колектив кафедри, представлений як досвідченими викладачами, так і талановитою молоддю, має оптимістичний погляд у майбутнє, сповнений творчих планів і готовий виконувати складні завдання в освітній та науковій галузях.

Список використаної літератури

1. Бойчук ТМ, Мислицький ВФ, Бачинський ВТ, Білоокій ВВ, Іващук ОІ, Кулик ОФ, Ткачук СС, та ін. Випускників славетних імена. Книга про видатних випускників Буковинського державного медичного університету. (до 70-річчя Буковинського державного медичного університету). Чернівці. «Місто». 2014. 240 с. іл.
2. Іфтодій АГ, Шкварковський ІВ, Гребенюк ВІ. Кафедра госпітальної хірургії Буковинської державної медичної академії: історія, фахівці, досягнення. *Клінічна анатомія та оперативна хірургія*. 2004;2:90-4.
3. Іфтодій АГ, Шкварковський ІВ, Федорук ОС, та ін. Історія становлення, сьогодення і майбутнє кафедри хірургії та урології (до 70-річчя створення Буковинського державного медичного університету). *Буковинський медичний вісник*. 2014;18(1):215-22.
4. Ковальчук ЛЯ, Рыбаков СЙ, Шидловський ВО. Ендокринна хірургія в Західній Україні в другій половині ХХ та на початку ХХІ сторіч. *Шпитальна хірургія*. 2014;1:109-14.

References

1. Boychuk TM, Myslyts'kyu VF, Bachyns'kyu VT, Bilooky VV, Ivashchuk OI, Kulyk OF, Tkachuk SS, ta in. Vypusknykiv slavetnykh imena. Knyha pro vydatnykh vypusknykiv Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu. (do 70-richchya Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu). Chernivtsi. «Misto». 2014. 240 s. il. [in Ukrainian].
2. Iftodiy AH, Shkvarkovs'kyu IV, Hrebennyuk VI. Kafedra hospital'noyi khirurhiyi Bukovyns'koyi derzhavnoyi medychnoyi akademiyi: istoriya, fakhivtsi, dosyahnennya. *Klinichna anatomiya ta operatyvna khirurhiya*. 2004;2:90-4. [in Ukrainian].
3. Iftodiy AH, Shkvarkovs'kyu IV, Fedoruk OS, ta in. Istoriya stanovlennya, s'ohodennya i maybutnye kafedry khirurhiyi ta urolohiyi (do 70-richchya stvorennya Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu). *Bukovyns'kyu medychnyy visnyk*. 2014;18(1):215-22. [in Ukrainian].
4. Koval'chuk LYA, Rybakov SY, Shidlovs'kyu VO. Endokrynna khirurhiya v Zakhidniy Ukrayini v druhiy polovyni KHKH ta na pochatku KHKH storich. *Shpytal'na khirurhiya*. 2014;1:109-14. [in Ukrainian].

**THE HISTORY OF THE FORMATION, PRESENTATION AND FUTURE
OF THE DEPARTMENT OF SURGERY NO. 2 (TO THE 80TH ANNIVERSARY
OF THE ESTABLISHMENT OF THE BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY)**

Abstract. The staff of the department of hospital surgery from the first days of the founding of the medical institute in 1944 stood at the origins of the development of surgical science in Bukovina. The history of development is closely related to the well-known, at that time, scientific surgeons who devoted themselves to the study of purulent surgery, injuries of the thoracic and abdominal organs, pathology of the urinary system. In today's conditions, the staff of the department decently continues both scientific and medical work. Over the course of 80 years, 1225 scientific papers were published, 51 theses were defended, and minimally invasive endoscopic interventions on the biliary ducts and the hypogastric gland were started. Vascular surgery is actively developing, aimed at solving the problems of arteries, veins, the lymphatic system and various types of trophic disorders of the lower extremities using a whole series of the latest methods of diagnosis and treatment of vascular diseases.

Key words: BSMU, department of surgery 2, history of the department, employees of the department.

Відомості про авторів:

Шкварковський Ігор Володимирович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії № 2 закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Іфтодій Андрій Григорович – доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургії № 2 закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Колотило Олександр Богданович – доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургії № 2 закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Гребенюк Володимир Іванович – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри хірургії № 2 закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Рева Володимир Борисович – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри хірургії № 2 закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Якобчук Світлана Олександрівна – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри хірургії № 2 закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Гродецький Валентин Корнелійович – кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри хірургії № 2 закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці.

Information about the authors:

Shkvarkovskyi Ihor V. – Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Department of Surgery No. 2 of the Higher Education Institution of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi;

Iftodiy Andrii H. – Doctor of Medical Sciences, Professor, Professor of the Department of Surgery No. 2 of the Higher Education Institution of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi;

Kolotylo Oleksandr B. – Doctor of Medical Sciences, Professor, Professor of the Department of Surgery No. 2 of the Higher Education Institution of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi;

Hrebenyuk Volodymyr I. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Assistant Professor of the Department of Surgery No. 2 of the Higher Education Institution of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi;

Reva Volodymyr B. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Assistant Professor of the Department of Surgery No. 2 of the Higher Education Institution of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi;

Yakobchuk Svitlana O. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Assistant Professor of the Department of Surgery No. 2 of the Higher Education Institution of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi;

Grodetskyi Valentyn K. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Assistant Professor of the Department of Surgery No. 2 of the Higher Education Institution of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi.

Надійшла 24.08.2024 р.